

MELLERUDS KOMMUN

Riktlinjer för mottagande av nyanlända barn och elever

Melleruds Kommun 2018

Upprättad 2014, reviderad 2016, 2018

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Handlingsplan för mottagande av nyanlända barn i förskolan	3
Förskola	3
Allmän förskola	3
Lpfö-98(10)	4
3. Handlingsplan för mottagande av nyanlända elever	5
Rätt till utbildning för barn utan skolplikt	5
Asylelever	6
Riktlinjer för hanteringen av uppgifter för barn som vistas i landet utan tillstånd	6
Kartläggning inför skolplacering	6
Skolplacering	7
Introduktion – individuell planering	7
Prioriterad timplan	7
Språkintröduktion på gymnasieskolan	8
Modersmålsundervisning.....	8
Studiehandledning på modersmål	8
4. Elevhälsan	9
5. Information om kommunens riktlinjer för nyanlända elever.	9

1. Inledning

Sammanfattning av de rutiner som tillämpas i Melleruds kommun – anpassade till Skolverkets skrifter:

- Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever 2016.
- Att bana väg för nyanlända lärande.

I handlingsplanen gäller rutinerna för både asylelever, elever som vistas i landet utan tillstånd, ensamkommande flyktingbarn och nyanlända elever i övrigt. Texten använder ordet nyanlända elever för alla fyra grupperna om det inte särskilt tydliggörs för vilken grupp rutinen gäller.

Med nyanländ elev avses den som har varit bosatt utomlands och som numera är bosatt här i landet eller ska anses bosatt här och som har påbörjat sin utbildning här efter höstterminens start det kalenderår då hon eller han fyller sju år. En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Utgångspunkt för allt arbete ska vara FN:s konvention om barnrättigheter.

”Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning”, artikel 2.

”Vid alla åtgärder som rör barn skall barnets bästa komma i främsta rummet”, artikel 3.

2. Handlingsplan för mottagande av nyanlända barn i förskolan

Det första mötet med förskolan är betydelsefullt. De nyanlända har ryckts upp ur sin hemmiljö och kan bära på sorg, saknad och traumatiska upplevelse. Familjerna har i många fall en bakgrund som skiljer sig från svenska förhållanden.

Syftet med denna handlingsplan är att ge vägledning åt personal vid förskolorna i Melleruds kommun, så att nyanlända barn och deras vårdnadshavare får en trygg start på tiden i förskolan.

Förskola

Förskolan vänder sig till barn som är i åldern 1-5 år med omsorgsbehov. I förskolan erbjuds barnen en miljö där all verksamhet som rör barnen ses som en helhet och där lärande och lek har stor betydelse för barnens utveckling. Förskolans verksamhet utgår från läroplan för förskolan.

Allmän förskola

Alla barn har från höstterminen det år de fyllt tre år rätt till avgiftsfri allmän förskola. Det är obligatoriskt för kommunerna att anordna den allmänna förskolan, men frivilligt för föräldrarna att låta barnen delta i verksamheten. Den allmänna förskolan följer skolans läsårstider, vilket innebär att barnen är hemma under skolans lov.

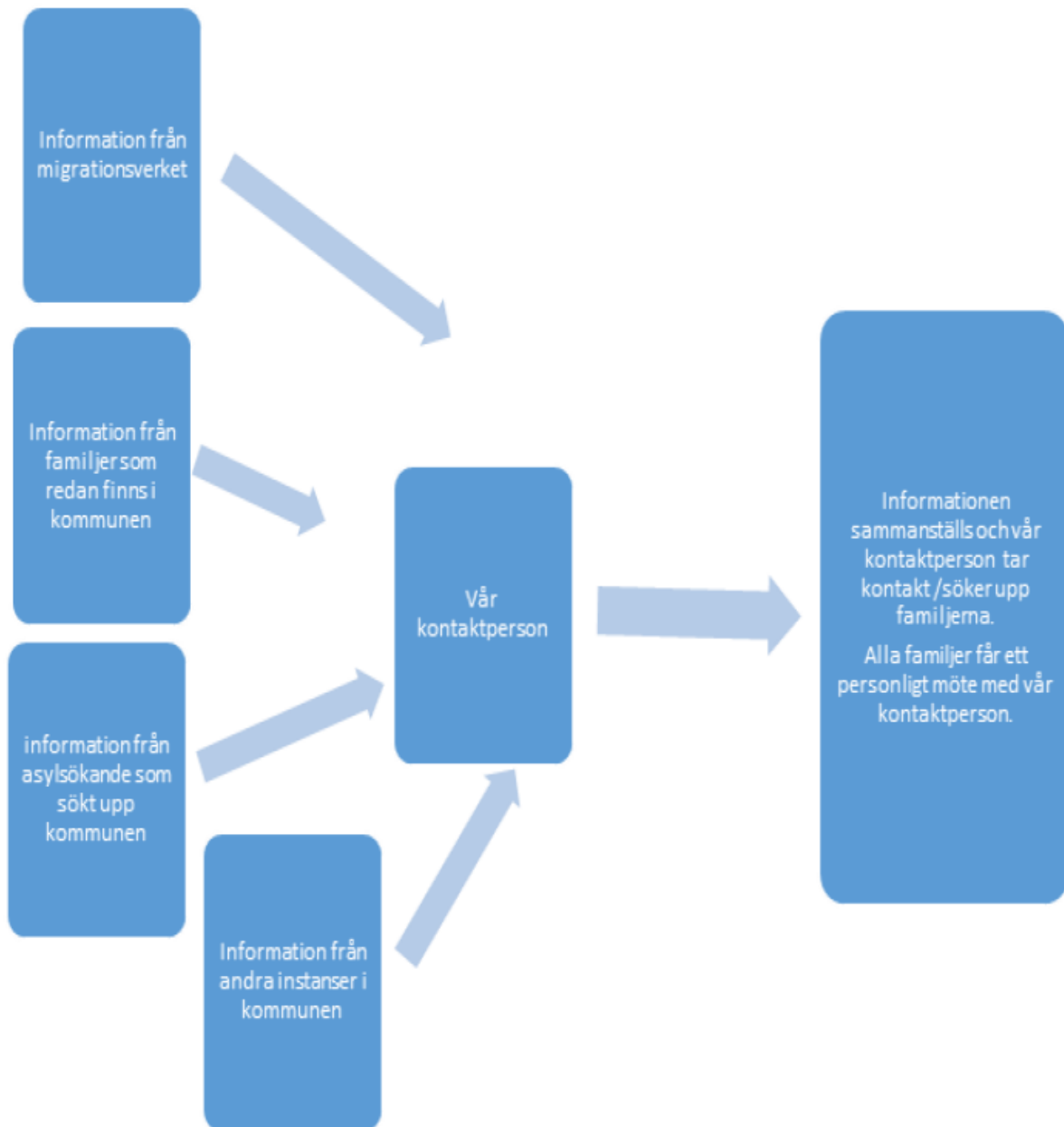
Lpfö-98(10)

Den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd än andra ska få detta stöd med hänsyn till egna behov och förutsättningar (s.5).

Barn med utländsk bakgrund som utvecklar sitt modersmål får bättre möjligheter att lära sig svenska och även utveckla kunskap inom andra områden. Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att både utveckla det svenska språket och sitt modersmål (s.7).

RUTINER	AKTIVITETER	ANSVAR
Inskolningssamtal	<p>Tolk deltar vid inskolningen. Film och broschyr om förskolan visas för vårdnadshavare. http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/nyanlandas-larande</p> <p>Vårdnadshavare berättar om sitt barn, familjen och sin situation, utifrån frågor på bilaga 1. Vårdnadshavaren får också tid att ställa frågor. De får information om förskolan med stöd av tolk utifrån bilaga 2. Vid detta möte bestäms hur och när inskolningen ska ske.</p>	<p>Förskolechef/Förskollärare från aktuell avdelning</p> <p>Tolk bokas via: SP-tolkar 0520-144 32 eller 144 36</p>
Inskolningsperiod	<p>Inskolningstiden är flexibel utifrån önskemål och behov. 1-2 veckor. Vårdnadshavarna deltar i verksamheten tillsammans med sitt barn och får tid till samtal och frågor. Vi erbjuder vårdnadshavarna ett uppföljningssamtal, tillsammans med tolk när barnet har gått hos oss en tid.</p>	<p>Barnets ansvars-pedagog tillsammans med föräldrar.</p>
Utvecklingssamtal	<p>Tolk inkallas vid behov för att alla föräldrar ska få samma information. Utvecklingssamtal erbjuds 1- 2 ggr per år. Fler samtal vid behov.</p>	<p>Pedagog som ansvarar för samtalet.</p>
Modersmål	<p>Enligt Skollagen kap. 8 § 10 – Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.</p>	<p>Förskolechef</p>
Språkutvecklande förhållningssätt	<p>All aktivitet i förskolans vardag genomsyras av språkutveckling och pedagogerna ställer sig hela tiden frågan: Hur kan detta moment/denna aktivitet göras till ett språkutvecklande tillfälle? I arbetet med barnen används den "vanliga" förskolepedagogiken. Ett stöd för det språkutvecklande arbetet med alla barn är till exempel "Före Bornholmsmodellen"(Stern & Lundberg 2010) bilaga 3 Språkutvecklande förhållningssätt.</p>	<p>Samtliga pedagoger</p>

3. Handlingsplan för mottagande av nyanlända elever

Rätt till utbildning för barn utan skolplikt

Barn i åldrarna 7–16 år som är bosatta i landet har som huvudregel skolplikt och har rätt till utbildning. Med bosatt i landet avses i skollagen den som ska vara folkbokförd i Sverige. Vissa barn som inte är folkbokförda här ska ändå anses som bosatta i landet. Barn som anses bosatta i landet utan att vara folkbokförda har inte skolplikt, men de har samma rätt till utbildning i de obligatoriska skolformerna som skolpliktiga barn. Det gäller:

- asylsökande barn
- barn med vissa tidsbegränsade uppehållstillstånd
- barn som har rätt till utbildning till följd av EU-rätten
- barn som är familjemedlem till en person som tillhör en främmande makts beskickning
- barn som vistas i landet utan stöd av myndighetsbeslut eller författning

Asylelever

Migrationsverket kontakter förvaltningens skolsamordnare via mail om nya asylelever i kommunen. Informationen om nya asylelever går vidare till förvaltningens samordningsansvarig för migrationselever. Samordningsansvarig gör hembesök och förbereder för skolplacering.

Samordningsansvarig och personalen inom förberedelseklasserna söker upp familjer som inte meddelats via migrationsverket när de får kännedom att familjer med barn befinner sig i Melleruds kommun.

Samordningsansvarig har regelbunden kontakt med Migrationsverket och i den kontakten följs upp beslut om permanent uppehållstillstånd.

- Elever som vistas i landet utan tillstånd:

Samordningsansvarig och personal följer upp information om elever som vistas i Melleruds kommun utan att gå i skola. Familjen kontaktas och informeras om att barnen kan gå i skola och få särskilt sekretess skydd.

- Ensamkommande flyktingbarn:

Ansvariga för HVB-hemmet för ensamkommande flyktingbarn kontakter rektor för Dahlstiernska gymnasiet och informerar om att nya elever är på väg till kommunen. *Elevernas godeman ansvarar för ansökan om gymnasieskolgång.*

- Nyanlända elever i övrigt:

Respektive vårdnadshavare kontakter den skola som är aktuell för skolgång. *Rektor ansvarar för skolplacering.*

Riktlinjer för hanteringen av uppgifter för barn som vistas i landet utan tillstånd

Barnen ska inte registers i några personsystem, de uppgifter som behövs för att säkerställa skolans kunskap om barnet dokumenteras av elevhälsan på säker plats-
ansvar rektor.

Barnens skolutveckling dokumenteras enbart i lärarnas arbetspärmar på säkert plats-
ansvar personal och rektor.

Vid förfrågan om barnen ska personalen svara "De finns inte här".

Endast förnamnet används i verksamheten – för att behandlas lika som övriga barn-
ansvar rektor och personal.

Kartläggning inför skolplacering

Asylelever, elever som vistas i landet utan tillstånd och ensamkommande.

Första kontakten ska helst vara ett hembesök med tolkhjälp. Samtalet vid hembesöket ska handla om:

Om skolgång i Melleruds kommun.

- Första uppföljning av elevens tidigare skolgång.
- Uppföljning av föräldrarnas och elevens förväntningar och tankar om skolgång.
- Uppgifter enligt bil 1 – Kartläggning inför skolstart I Mellerud.

Samordningsansvarig ansvarar för hembesök

Nyanlända elever i övrigt.

Vid ett första möte på respektive skola sker en uppföljning av elevens tidigare skolgång.
Ansvar rektor.

Frågor enligt bil 1 – Kartläggning inför skolstart i Mellerud.

Skolplacering

Nyanlända elever ska erbjudas skolgång inom två månader från elevens första kontakt med skolan. Eleven startar sin skolgång inom grundskola/gymnasieskola alternativt förberedelseklass. Inför beslut om skolplaceringen ska kartläggningen tydliggöra om eleven ska börja i någon av kommunens förberedelseklasser alternativt en skolgång i grundskolan eller gymnasieskolan.

Respektive rektor för elevens upptagningsområde ansvarar för beslut om preliminär skolplacering tills en utförligare kartläggning är klar.

En kartläggning av elevens kunskaper ska göras inom två månader.

Kartläggningen ska minst innehålla:

- Utvecklingsnivå av elevens svenska språkkunskaper utifrån elevens nivå.
- Fortsatt uppföljning av elevernas tidigare skolgång och ämneskunskaper.

Efter kartläggningen fattar rektor beslut om klassplacering alternativt placering i förberedelseklass/språkintröduktion.

Rektor ansvarar för beslut om åtgärdsprogram och beslut om svenska som andra språk.

Introduktion – individuell planering

Varje skola ansvarar för att de nyanlända eleverna får en bra introduktion i svenska skolans rutiner och de "osynliga" förhållningssätt som finns.

Elevens kontaktlärare ansvarar.

Senast januari 2015 ska alla skolor som har nyanlända elever ha en handlingsplan som beskriver:

- Innehållet i skolintröduktionen.
- Rutiner för nyanlända elevers introduktion i klassen.
- Rutinerna för föräldrasamtal med nyanlända elever med information om skolans värdegrund, mål och arbetssätt.

Ansvar rektor

Kartläggning som gjorts inför skolplacering ska följas upp kontinuerligt och ligga till grund för IUP. De uppföljande kartläggningarna skall innehålla:

- Elevens språkutveckling i svenska.
- Elevens förutsättningar att nå målen i respektive ämne.
- Behov av särskilda stödinsatser.

Ansvar rektor och kontaktlärare.

Prioriterad timplan

Prioriterad timplan innebär att en nyanländ elev i grundskolan får ges mer undervisning i svenska eller svenska som andraspråk än övriga elever i samma årskurs hos huvudmannen genom en omfördelning av den undervisningstid huvudmannen beslutat. 4 29 kap. 6 § skollagen. Detsamma gäller den som är kvarskreven i en kommun enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481).⁵ Prop. 2014/15:45 s. 44.6 3 kap. 12 a § skollagen.⁹

En elev får omfattas av prioriterad timplan under högst ett år och eleven får inte under denna tid ges mindre undervisning totalt än andra elever i samma årskurs hos huvudmannen.

Språkintröduktion på gymnasieskolan

Syftet med språkintröduktion är att ge ungdomar som nyligen anlät en utbildning i det svenska språket som möjliggör att gå vidare i gymnasieskolan. Nyanlända elever som erbjuds språkintröduktion kan inte samtidigt erbjudas yrkesintröduktion eller individuella alternativ. Språkintröduktion är ett av gymnasieskolans fem intröduktionsprogram. Programmet ska ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. Vid skolstarten ska det göras en bedömning av elevens språkkunskaper och beslut fattas om eventuell språkintröduktion. *Ansvar rektor.*

Modersmålsundervisning

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och om eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Under läsåret 2014-2015 planeras att erbjuda modersmål i följande språk: albanska, arabiska, holländska, romani, ryska, BSK (bosniska, serbiska och kroatiska), thai, dari och somaliska.

Ansvarig för organisationen av modersmålsundervisningen är rektor för Fagerlidsskolan.

Vid skolstarten skickas ut en förfrågan om att delta i modersmålsundervisning. Bilaga 3
Ansvar rektor på respektive enhet -

Studiehandledning på modersmål

En elev ska få studiestöd på sitt modersmål om eleven behöver det. Om eleven före sin ankomst undervisats i ett annat språk kan studiestöd ges i det språket i stället. Syftet är att eleverna ska kunna få åldersadekvat undervisning. Beslut om studiehandling på modersmål ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram. En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Sådan studiehandledning kan bedrivas av en flerspråkig lärare eller övrig skolpersonal. Det kan också bedrivas av en lärare tillsammans med en studiehandledare som talar elevens modersmål. Det finns inga behörighetskrav för att arbeta som studiehandledare.

Rektor på respektive enhet fattar beslut om studiehandledning.

4. Elevhälsan

Arbetet kring eleverna sker i arbetslaget. Avstämningar kring elever sker i arbetslaget tillsammans med special pedagog och berörda klasslärare när och på vilket sätt man kan inskola nyanländ elev i ordinarie klass. Vid behov upprättas individuella handlingsplaner/åtgärdsprogram för den enskilda eleven av berörd klasslärare och special pedagog. Special pedagogen tar sedan med sig elevärendet till enhetens elevhälsa där sjuksköterska och rektor medverkar. Beslut rörande elevärenden tas av elevhälsan.

Samverkan sker mellan skolsköterska och primärvård enligt följande rutiner. Den medicinska bedömningen av nyanlända barn med utländsk bakgrund består av:

- Introduktionssamtal i skolan eller i hemmet
- Hälsoundersökning på Vårdcentrum (VC)
- Hälsobesök hos skolsköterskan och skolläkaren
- Baserat på information från introduktionssamtal och ifylld introduktionsblankett upprättar skolsköterskan en skolhälsovårdsjournal. Remiss skickas till VC. i kuvert märkt. Se "Skolhälsovårdens riktlinjer för nyanlända elever ". *Ansvar rektor*

5. Information om kommunens riktlinjer för nyanlända elever.

Alla personal berörd personal ska vara informerade om Melleruds kommuns riktlinjer för nyanlända elever. All berörd personal ska känna till Skolverkets skrift "Att bana väg för nyanländas lärande"

Ansvar rektor.

Det ska finnas aktuell information för nyanlända elever på kommunens hemsida. Informationen ska innehålla.

- Uppgift om kontaktperson för nyanlända elever – samordningsansvarig
- Kontaktpersoner i respektive förberedelseklass
- Blankett för anmälan om modersmål.
- Länkar till skolverkets informationsfilmer.

Individ- och familjeomsorgen och flyktingmottagningen ska ha kännedom om riktlinjerna för nyanlända elever. *Ansvar förvaltningschef*